

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Komplementära och alternativa behandlingsmetoder: Användning, evidens och förhållningssätt, 7.5 hp

Complementary and Alternative Medicine: Use, Scientific Evidence and Attitudes, 7.5 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Kurskod	2LK125
Kursens benämning	Komplementära och alternativa behandlingsmetoder: Användning, evidens och förhållningssätt
Hp	7.5 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Medicin
Nivå	AV - Avancerad nivå
Betygsskala	Godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för fysiologi och farmakologi
Medverkande institutioner	• Institutionen för neurobiologi, vårdvetenskap och samhälle
Beslutande organ	Programnämnd 2
Datum för fastställande	2015-11-11
Reviderad av	Programnämnden för läkarprogrammet
Senast reviderad	2024-06-18
Kursplanen gäller från	Vårterminen 2016

Särskild behörighet

Alla högskolepoäng från termin 1-3 samt godkänt på momentet "Medicinsk diagnostik" i kursen Den sjuka människan 2 samt godkänd praktisk färdighetsexamination på patient i kursen Integrerad deltentamen.

Student som underkänts på verksamhetsförlagda utbildning (VFU)/motsvarande till följd av att studenten visat så allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskerats, är behörig till nytt VFU-tillfälle först när den individuella handlingsplanen ha fullföljts.

Mål

Syfte

Att studenterna ska fördjupa sina kompetenser inom klinisk medicin och utifrån rådande forskning och regulatoriska situation, ska ha tillägnat sig den kunskap och de verktyg som möjliggör ett professionellt bemötande av patienter som använder sig av, eller har frågor om, komplementära och alternativa behandlingsmetoder (KAM) inklusive naturpreparat.

Lärandemål

Kunskaperna är nivåindelade enligt SOLO-taxonomin (S1-S4) och färdigheterna enligt Millers pyramid (M1-M4) *.

Kunskap och förståelse

Studenten ska kunna:

- * Beskriva de vanligast förekommande formerna av KAM inklusive naturpreparat samt dess användningsområden och bakomliggande teorier (S2).
- * Beskriva regulatoriska förutsättningar för naturpreparat och kosttillskott samt övriga former av KAM (S2).
- * Redogöra för användningen av KAM och integrativ vård nationellt och internationellt (S2).
- * Kritiskt granska vetenskaplig evidens rörande effektivitet, säkerhet (inkl. kvalitetsproblem och interaktioner) och verkningsmekanismer för de vanligast förekommande naturpreparaten och övriga KAM (S3) (VetU).

Färdigheter

Studenten ska kunna:

- * Jämföra betydelsen av olika typer av vetenskapliga studier inom området i relation till begreppet evidensbaserad medicin (S3) (VetU).
- * Problematisera användning av KAM från ett nationellt och internationellt perspektiv samt i relation till kultur och genus (PU).

Förhållningssätt

Studenten ska kunna:

- * Visa ett professionellt bemötande av patienter vid användning av KAM där såväl möjligheter och risker beaktas (PU).

Innehåll

Kursen fokuserar på de vanligast använda, evidensbaserade formerna av KAM såsom exempelvis växtbaserade läkemedel som omfattas av Läkemedelslagen, mindfulness, massage och, akupunktur. De former av KAM som är mindre beforskade berörs under kursen framför allt i relation till hur legitimerad vårdpersonal bör förhålla sig till patienter som har frågor kring dessa metoder. VFU är kopplad till kliniska vårdenheter inom landstingets verksamhet.

Kursen omfattar följande:

- * Den legala situationen för naturpreparat och KAM i övrigt samt definitioner inom ämnesområdet.
- * Grundläggande kunskaper om de i Sverige mest använda naturpreparaten samt övriga KAM inklusive vetenskapliga studier kring effektivitet och säkerhet.
- * Grundläggande farmakologi i relation till de mest använda naturpreparaten.
- * Interaktioner och andra säkerhetsrisker, exempelvis interaktioner mellan naturpreparat, kosttillskott och andra läkemedel.
- * Placebobegreppet i samband med användning av KAM.
- * Värdering av vetenskapliga studier kring KAM inklusive kliniska prövningar och meta-analyser.
- * Användning av KAM från ett brukarperspektiv med beaktande av kulturell tillhörighet och genus.
- * Användning av växtbaserade läkemedel inom primärvården.
- * Evidensbaserade former av KAM för stresshantering.
- * Evidensbaserade former av KAM inom onkologi.
- * Etiska överväganden och professionellt förhållningssätt till patienter som använder olika typer av

KAM som ett komplement till konventionell vård.

* Etiska överväganden och professionellt förhållningssätt till patienter som använder KAM när skolmedicinsk behandling ej längre kan erbjudas i kurativt syfte.

Arbetsformer

Kursen lägger tonvikt på studentaktiverande lärandeaktiviteter där föreläsningar och seminarier varvas med självstudier, reflektion och inläsning samt grupparbete.

Studenterna kommer att träna att använda sig av interaktionsdatabaser samt söka information om naturpreparat som inte omfattas av FASS. Databasen Natural Medicines kommer genomgående att användas som en viktig resurs.

I kursen ingår delar som fokuserar på läkares professionella förhållningssätt till patienter som använder KAM helt eller delvis skilt från den klassiska skolmedicinen. VFU är därför i första hand kopplad till onkologisk verksamhet samt primärvård med fokus på behandling av långvarig smärta och stressrelaterade besvär. Till VFU kopplas uppgifter och efterföljande seminarier som innebär strukturerad reflektion i enlighet med kursmålen.

Under laborationer kommer studenterna att, under uppsikt av legitimerad personal utbildade i mindfulness programmet, få prova några av de vanligaste, evidensbaserade teknikerna för stresshantering. Den praktiska erfarenheten diskuteras i relation till inläst vetenskaplig litteratur.

Kursansvarig bedömer om och i så fall hur frånvaro från obligatoriska utbildningsinslag kan tas igen. Innan studenten deltagit i de obligatoriska utbildningsinslagen eller tagit igen frånvaro i enlighet med kursansvarigs anvisningar kan inte studieresultaten slutrapporteras. Frånvaro från ett obligatoriskt utbildningsinslag kan innebära att den studerande inte kan ta igen tillfället förrän nästa gång kursen ges.

Examination

Obligatorier:

Seminarier och laborationer då dessa bidrar till lärandet på sätt som är svårt att uppnå på alternativa sätt.

Examination:

En skriftlig inlämningsuppgift som inkluderar reflektion över det egna förhållningssättet i relation till patienter som använder KAM.

Begränsning av antal prov- eller praktiktillfällen

Antalet examinations- och praktiktillfällen följer Karolinska Institutets lokala riktlinjer, vilket innebär att antalet examinationstillfällen är begränsade till 6 stycken, medan verksamhetsförlagda moment som regel endast kan repeteras en gång.

Avbrytande av VFU

Examinator kan med omedelbar verkan avbryta en students verksamhetsförlagda utbildning (VFU) eller motsvarande om studenten visar sådana allvarliga brister i kunskaper, färdigheter eller förhållningssätt att patientsäkerheten eller patienternas förtroende för sjukvården riskeras. När VFU avbryts på detta sätt innebär det att studenten underkänns på aktuellt moment och att ett VFU-tillfälle är förbrukat. I sådana fall ska en individuell handlingsplan upprättas, där det framgår vilka aktiviteter och kunskapskontroller som krävs innan studenten ges möjlighet till nytt VFU-tillfälle på denna kurs.

Övergångsbestämmelser

Kursen är nedlagd och gavs för sista gången VT17.

Övriga föreskrifter

Kursvärdering sker enligt de riktlinjer som angivits av styrelsen för utbildning vid Karolinska Institutet.

Kursen ansluter till och fördjupar kunskaper, färdigheter och förhållningssätt inom läkarprogrammet och är definierad som temanära.

Kursen får inte tillgodoräknas i examen samtidigt med inom eller utom landet genomgången fördjupningskurs, vars innehåll helt eller i väsentliga delar överensstämmer med innehållet i kursen.

*

Kunskaperna är nivåindelade enligt SOLO-taxonomin:

- S1) enkel (ex. känna till, identifiera),
- S2) sammansatt (ex. redogöra för, beskriva),
- S3) relaterad (ex. analysera, relatera), och
- S4) utvidgad (ex. teoretisera, analysera).

Färdigheterna är nivåindelade enligt Millers pyramid:

- M1) veta,
- M2) veta hur man utför,
- M3) kunna visa, och
- M4) kunna utföra yrkesmässigt.

Litteratur och övriga läromedel

Bohlin, Lars; Bruhn, Jan G.; Burman, Robert

Läkemedel från naturen : en integrerad del av medicinen

Stockholm : Apotekarsocieteten, 2013 - 252 s.

ISBN:9789198094206 (inb.) LIBRIS-ID:13989192

[Sök i biblioteket](#)

Ett kompendium med vetenskapliga artiklar delas ut vid kursstart.